

КАСАЦІЙНИЙ ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ

Суб'єкти оскарження (ст. 324 ЦПК)

- 1) Сторони,
- 2) інші особи, які беруть участь у справі,
- 3) особи, які не брали участі у справі, але суд вирішив питання про їхні права, свободи чи обов'язки

Об'єкти оскарження (ст. 324 ЦПК)

- 1) Рішення суду першої інстанції після їх перегляду в апеляційному порядку
- 2) рішення і ухвали апеляційного суду, ухвалені за результатами апеляційного розгляду
- 3) ухвали суду першої інстанції, вказані у п. 2 ч. 1 ст. 324 ЦПК і ухвали апеляційного суду, якщо вони перешкоджають подальшому провадженню у справі

Предмет судової діяльності

Перевірка рішень суду першої інстанції після їх перегляду в апеляційному порядку, та рішень апеляційної інстанції, що набрали законної сили, на їх **ЗАКОННІСТЬ**

Строк оскарження

20 днів
з дня набрання законної сили рішенням (ухвалою) апеляційного суду

Порядок подання скарги

безпосередньо до суду касаційної інстанції

Строки розгляду скарги

- 1) Щодо рішень, передбачених п. 1 ч. 1 ст. 324 ЦПК - 1 місяць;
- 1) Щодо ухвал, передбачених п. 2 ч. 1 ст. 324 ЦПК - 15 днів

Порядок розгляду

1) відкриття касаційного провадження (ст.328 ЦПК):

- суддя-доповідач
- протягом 3 днів;
- процесуальні дії:
 - а) залишення касаційної скарги без руху
 - б) повернення касаційної скарги
 - в) відмова у відкритті касаційного провадження
 - г) відкриття касаційного провадження

2) Підготовка справи до касаційного розгляду (ст. 331 ЦПК)

- суддя-доповідач
- протягом 10 днів
- готує доповідь, у якій викладає обставини, необхідні для ухвалення рішення суду касаційної інстанції, з'ясовує питання про склад осіб

3) Попередній розгляд справи (ст. 332 ЦПК)

- протягом 5 днів після складення доповіді суддею-доповідачем
- колегія у складі 3 суддів у нарадчій кімнаті без повідомлення осіб, які беруть участь у справі
- повноваження:
 - а) відхилення касаційної скарги та залишення рішення без змін
 - б) призначення справи до судового розгляду

4) Розгляд справи (ст. 333 ЦПК)

- колегія у складі п'яти суддів
- без повідомлення осіб, які беруть участь у справі
- у порядку, встановленому ст. 333-348 ЦПК

Межі розгляду (ст. 335 ЦПК)

- 1) суд перевіряє законність судових рішень в межах касаційної скарги і не може встановлювати або (та) вважати доведеними обставини, що не були встановлені в рішенні чи відкинуті ним
- 2) лише в межах позовних вимог, заявлених в суді 1 інстанції
- 3) може вийти за межі доводів касаційної скарги, якщо під час розгляду буде виявлено неправильне застосування норм матеріального права або порушення норм процесуального права, що є обов'язковою підставою для

Повноваження суду касаційної інстанції

ЩОДО РІШЕНЬ (ч. 1 ст. 336 ЦПК)

- 1) постановити ухвалу про відхилення касаційної скарги і залишення рішення без змін;
- 2) постановити ухвалу про повне або часткове скасування рішення і передати справу на новий розгляд до суду першої або апеляційної інстанції;
- 3) постановити ухвалу про скасування рішення апеляційного суду і залишити в силі судове рішення суду першої інстанції, що було помилково скасоване апеляційним судом;
- 4) постановити ухвалу про скасування судових рішень і закрити провадження у справі або залишити заяву без розгляду;
- 5) скасувати судові рішення і ухвалити нове рішення або змінити рішення, не передаючи справу на новий розгляд.

ЩОДО УХВАЛ (ч. 2 ст. 336 ЦПК)

- 1) постановити ухвалу про відхилення касаційної скарги і залишення ухвали без змін;
- 1) скасувати ухвалу, що перешкоджає подальшому провадженню у справі, і направити справу для продовження розгляду до суду першої або апеляційної інстанції;
- 1) змінити або скасувати ухвалу і вирішити питання по суті;
- 1) скасувати ухвалу і залишити в силі ухвалу, що була помилково скасована апеляційним судом

**ПЕРЕГЛЯД
СУДОВИХ РІШЕНЬ
ВЕРХОВНИМ
СУДОМ УКРАЇНИ**

**Суб'єкти
оскарження
(ст. 353 ЦПК)**

- 1) Сторони,
- 2) інші особи, які беруть участь у справі,
- 3) особа, на користь якої постановлено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною

**Об'єкти
оскарження
(ч. 3 ст.354
ЦПК)**

- 1) рішення суду касаційної інстанції
- 2) ухвали суду касаційної інстанції, що перешкоджають провадженню у справі

Підстави перегляду

- 1) **неоднакове застосування судом (судами) касаційної інстанції одних і тих самих норм матеріального права, що спричинило ухвалення різних за змістом судових рішень у подібних правовідносинах;**
- 2) **неоднакове застосування судом касаційної інстанції одних і тих самих норм процесуального права - при оскарженні судового рішення, яке перешкоджає подальшому провадженню у справі або яке прийнято з порушенням правил підсудності або встановленої законом компетенції судів щодо розгляду цивільних справ;**

Підстави перегляду

- 3) встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні даної справи судом;
- 4) невідповідності судового рішення суду касаційної інстанції викладеному у постанові Верховного Суду України висновку щодо застосування у подібних правовідносинах норм матеріального права.

Строки оскар- ження (ст.356)

- 1) З підстав неоднакового застосування норм матеріального або процесуального права - протягом 3 місяців з дня ухвалення судового рішення, щодо якого подано заяву про перегляд, або з дня ухвалення судового рішення, на яке здійснюється посилення, якщо воно ухвалено пізніше, але не пізніше одного року з дня ухвалення судового рішення, про перегляд якого подається заява.
- 2) у випадку наявності рішення міжнародної установи - подається не пізніше 1 місяця з дня, коли особі, на користь якої постановлено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, стало або мало стати відомо про набуття цим рішенням статусу остаточного.
- 3) з підстав невідповідності постанові ВСУ - подається протягом 3 місяців з дня ухвалення судового рішення, щодо якого подається заява про перегляд, або з дня прийняття постанови ВСУ, на яку здійснюється посилення, але не пізніше одного року з дня ухвалення судового рішення, про перегляд якого подається заява.

**Порядок подання
скарги**

безпосередньо до ВСУ

**Строки розгляду
скарги**

**не більше одного місяця з
дня призначення
справи до розгляду
(ч. 8 ст. 360-2 ЦПК)**

Порядок розгляду

1) Перевірка відповідності заяви вимогам ЦПК (ст.359 ЦПК):

- суддя-доповідач
- протягом 3 днів;
- процесуальні дії:
 - а) залишення заяви про перегляд без руху
 - б) повернення заяви про перегляд

2) Допуск справи до провадження (ст. 360 ЦПК)

- суддя-доповідач одноособово,
- якщо він дійде висновку, що заява необґрунтована - 3 судді (суддя-доповідач + 2 судді), і якщо хоча б один дійде висновку про необхідність відкриття провадження - провадження відкривається, якщо ні - ухвала про відмову у допуску справи до провадження у ВСУ

3) Підготовка справи до розгляду у ВСУ (ст. 360-1)

- протягом 15 днів з дня відкриття провадження
- суддя-доповідач
- Здійснює підготовчі дії, передбачені ч. 1 ст. 360-1 ЦПК
- після закінчення підготовчих дій постановляє ухвалу про призначення справи до розгляду ВСУ

4) Судовий розгляд у ВСУ (ст. 360-2)

- Здійснюється за правилами, встановленими для апеляційного та касаційного перегляду (глави 2 і 3 розділу V ЦПК)
- Склад суду залежить від підстави перегляду та того, рішення одного чи декількох судів касаційної інстанції неоднаково застосовували норми права і регламентований ст. 360-2 ЦПК (для самостійного опрацювання)

Повно- важення ВСУ

1) прийняти постанову про повне або часткове задоволення заяви (підстави - ст. 360-4 ЦПК);

1) прийняти постанову про відмову у задоволенні заяви (підстави - ст. 360-5 ЦПК)

ПЕРЕГЛЯД СПРАВИ У
ЗВ'ЯЗКУ З
НОВОВІЯВЛЕНИМИ
ОБСТАВИНАМИ

Суб'єкти оскарження (ст. 362 ЦПК)

- 1) Сторони,
- 2) інші особи, які беруть участь у справі,

Об'єкти оскарження (ст. 361 ЦПК)

- 1) рішення суду, що набрало законної сили
- 1) ухвала суду, якою закінчено розгляд справи, що набрала законної сили
- 1) судовий наказ

1) істотні для справи обставини, що не були і не могли бути відомі особі, яка звертається із заявою, на час розгляду справи;

1) встановлені вироком суду, що набрав законної сили, завідомо неправдиві показання свідка, завідомо неправдивий висновок експерта, завідомо неправдивий висновок експерта, завідомо неправильний переклад, фальшивість документів або речових доказів, що потягли за собою ухвалення незаконного або необґрунтованого рішення;

Підстави
перегляду
(ч. 2 ст. 361
ЦПК)

3) встановлення вищою інстанцією, що набрав законної сили, вини судді у вчиненні злочину, внаслідок якого було ухвалено незаконне або необґрунтоване рішення;

3) скасування судового рішення, яке стало підставою для ухвалення рішення чи постановлення ухвали, що підлягають перегляду

3) встановлена КСУ неконституційність закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, застосованого судом при вирішенні справи, якщо рішення ще не виконане

Підстави
перегляду
(ч. 2 ст. 361
ЦПК)

Порядок подання скарги

заява про перегляд у зв'язку із нововиявленими обставинами подається та розглядається тим судом, що ухвалив рішення у справі, постановив ухвалу чи видав судовий наказ

Строки оскарження

протягом 1 місяця з дня встановлення обставин, що є підставою для перегляду
(+ особливості, передбачені ст. 362 ЦПК)

Порядок розгляду

- 1) Відкриття провадження (ст. 364-1 ЦПК)
 - суддя одноособово протягом 3 днів
 - повноваження: а) відкрити провадження
 - б) залишити заяву без руху
 - в) повернути заяву
 - г) відмовити у відкритті (п. 2 ч. 1 ст. 362)
- 2) Розгляд заяви (ст. 365 ЦПК)
 - у судовому засіданні
 - з повідомленням осіб, які беруть участь у справі, однак їх неявка не перешкоджає розгляду
 - за правилами, встановленими для провадження в тій інстанції, яка здійснює перегляд
 - повноваження: 1) скасувати судове рішення та ухвалити нове судове рішення; 2) залишити заяву без задоволення.